

Klass: Asteroidea (sjöstjärnor), **Ordning:** Valvatida, **Familj:** Goniasteridae (vinkelsjöstjärnor), **Släkte:** *Pseudarchaster*, **Art:** *Pseudarchaster parelii* - ledsjöstjärna (Düben & Koren, 1846) **Synonymer:** *Astropecten parelii* Düben & Koren, 1846

Kännetecken

En medelstor och ganska tillplattad, rödaktig art med fem armar och tydliga marginalplattor.

Diameter upp till 12 cm. Kroppen är stel och tillplattad, men skivan kan vara något uppsvälld (kuddlik). Skivan är stor och armarna relativt slanka och utsträckta. Armspetsarna är tillspetsade och armvinklarna tydligt rundade. På den orangeröda eller brunaktiga översidan finns tättsittande korn som sitter i regelbundna femkantiga strukturer. Marginalplattorna är något ljusare, mycket smala och täckta av platta, sexkantiga korn. Bortsett från några korta, platta och oansenliga taggar på de undre marginalplattorna saknas taggar. Undersidan är tydligt blekare än översidan och kornbeklädd. Ambulakralrännornas kanter är fransiga. Madreporiten, som sitter nära skivans centrum, är oansenlig. I svenska vatten kan ledsjöstjärna lätt förväxlas med andromedasjöstjärna *Psilaster andromeda*, men arterna kan skiljas åt bl.a. på marginalplattornas korn och på slangfötterna, eftersom ledsjöstjärna har sugskivor medan andromedasjöstjärna saknar sådana.

Utbredning och status

Ledsjöstjärna förekommer vid Bohusläns kust, i Skagerrak, längs hela Norges kust upp till södra Svalbard och i Murmanskområdet. Längre västerut och söderut finns den från Rockall Trough och området mellan Färöarna och Shetlandsöarna söderut till Biscayabukten samt från södra Grönland och Newfoundland söderut till Florida. Den finns också i norra Stilla havet. Man har endast hittat arten ett fåtal gånger i Sverige, i Gullmarsfjorden och i Kosterrännan. Populationen är således sannolikt mycket begränsad, men mer kunskap behövs.

Ekologi

Ledsjöstjärna lever på 75-2 500 meters djup (undantagsvis så grunt som 15 m) och tycks föredra bottnar med varierande substrat (stenar, sand och dy). Larven utvecklas till en mer eller mindre tunnformig larv som inte äter något. Litteraturuppgifter anger att arten blir könsmogen inom loppet av fyra år.

Hot

Det är inte känt huruvida några direkta hot föreligger, men artens habitat är utsatt för omfattande bottentrålning vilken kan ha en negativ mekanisk inverkan. Därtill är våra marina miljöer utsatta för kraftig sedimentation till följd av övergödning och trålning.

Åtgärder

Det är viktigt att miljömålsarbetet med att minska tillförseln av näringsämnen till havet fortsätter och intensifieras. I övrigt är det svårt att föreslå specifika åtgärder eftersom kunskapen om artens utbredning och status är så bristfällig.

Övrigt

Namngivning: *Pseudarchaster parelii* (Düben & Koren, 1846). Originalbeskrivning: *Astropecten parelii*. Kongl. Vetenskapsakademiens Handlingar 1844 (1846): 247, plansch VII: fig. 14-16.

Etymologi: parelii (lat.) = Parelis; efter den norske prästen Jacob von der Lippe Parelius (1744-1827), vilken i sin "Beskrivelse over Nogle Korstroid" 1768 omnämner denna art som en variant av en annan. Parelius var kaplan i Trondheim och visade stort intresse för Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab.

Uttal: [Psevdarkáster parélii]

Litteratur

Hansson, H.G. 1998. *Sydskandinaviska marina flercelliga evertebrater*. Utgåva 2. Länsstyrelsen Västra Götaland, 1998:4 Mortensen, T. 1927. *Handbook of the Echinoderms of the British Isles*. Clarendon Press, Oxford.

Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Tagghudingar-svalgsträngsdjur. Echinodermata-Hemichordata. 2013. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Författare

Malin Strand, Hans G. Hansson & Tomas Cedhagen 2013 (kännetecken, ekologi, utbredning). Hans G. Hansson 2006 (naturvårdsinformation).